

Kapya atu ba Pol hato hi Pilipai Abô môᶇ

Pol bôk hanaᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ Abô Mavi hadêᶇ avômalô Pilipai (Ap 16:11-40). Ba intu ethak êv yani sa ek indum anêᶇ ku enaᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ abô bêᶇ embeᶇ loᶇ luvuluvu. Ma haveᶇ yam ma Pol hamô koladôᶇ anêᶇ Lom. Ma avômalô êvhaviᶇ anêᶇ Pilipai elañô nena yani hamô koladôᶇ ma êv yani sa hathak loᶇbô. Ba intu Pol hato kapya êntêk ek hanaᶇ anêᶇ lamavi bêᶇ hadêᶇ i. Lôk hanaᶇ hathak lêk yani aisê lôk hanaᶇ ek embatho iniᶇ êvhaviᶇ loᶇ ek nimiᶇ lôklokwaᶇ. Yani hanaᶇ haveᶇ ek thêlô nesopa Yisu vaᶇgwam lôk nebalonᶇ auk doᶇtom. Ma hanaᶇ nena Timoti lo Eaploditus ma ᶇê mavi luvi. Ma hanaᶇ lôklokwaᶇ ek thêlô neyabiᶇ i esak kêdôᶇwaga abôyaᶇ.

Pilipai ma malak lôk athêᶇ bêᶇ ba hamô plovins Masedonia kapô.

Hato kapya êntêk hadêᶇ 61 AD la.

¹ *Pol lo Timoti, yai ma Yisu Kilisi anêᶇ ᶇê ku ba ato kapya êntêk hadêᶇ avômalô mathenᶇ takatu ba êvhaviᶇ Yisu Kilisi anêᶇ Pilipai lôk ᶇê takatu ba eyabiᶇ i lôk ᶇê takatu ba idum ku êv avômalô êvhaviᶇ sa.

² Alalôaniᶇ Kamik Wapômbêᶇ lôk Anyô Bêᶇ Yisu Kilisi iniᶇ wapôm lôk labali êmô imbiᶇ môlô.

---

* **1:1:** Ap 16:12-40

Pol hêv lamavi hadêŋ Wapômbêŋ

³ Wak nômbêŋ intu ma yalenhabî mômô ba yahanan yalenmavi hadêŋ Wapômbêŋ hathak mômô.

⁴⁻⁵ Sêbôk ba mômônîm ôêvhavîŋ hadêŋ mômŋ aleba lêk, ma mômô ovatho ya loŋ hathak ku yanan Abô Mavi bêŋ ba intu yalenmavi ba yahaten mek hathak mômô wak nômbêŋ intu sapêŋ.

⁶ *Ma yahayala nena sêbôk ma Wapômbêŋ hadum anêŋ ku mavi ba hatak halôk mômô kapôlômîm ma tem indum ku êŋ endeba êyô Yîsu Kilîsî anêŋ waklavôŋ ma tem injîk ku êŋ anêŋ dan sîŋ.

⁷ Yahamô koladôŋ mena yahamô yaiŋ ma yahêv Wapômbêŋ anêŋ Abô Mavi bulubiŋ lôk yahîk Abô Mavi êŋ thô, ma mômô sapêŋ owa Wapômbêŋ anêŋ wapôm havîŋ ya. Ba intu mômô ma hatôm yenan avômâlô vuliŋ biŋ. Aêŋ ba yenan auk atu ba yalenhabî hathak mômô ma thêthôŋ hatôm mek atu ba yahaten ek mômô.

⁸ Ma Wapômbêŋ hayala nena Yîsu Kilîsî lahîkî bêŋ anôŋ hathak mômô ma lêk yalen hik ya hathak mômô bêŋ anôŋ aêŋ iyom.

⁹ Yahaten mek aêntêk nena mômônîm lemîmhavîŋ indumbak ni ba ni ek noyala auk anôŋ ba nutitîŋ mavi lo kambom

¹⁰ *ek noyala loŋôndê atu ba mavi anôŋ ek Kilîsî anêŋ waklavôŋ ma tem nômô mabuŋ anôŋ ek miŋ êpôm mômônîm kambom la ami.

¹¹ Yîsu da tem indum ba thêthôŋ injîk anôŋ êmô mômô kapôlômîm sîŋ ek avômâlô nègê ba nebam Wapômbêŋ anêŋ athêŋ lôkmanŋîŋ.

---

* 1:6: 1Ko 1:8   * 1:10: 1Te 5:23

Pol anêḡ malaiḡ havatho Abô Mavi loḡ

¹² Aiyaḡ thêlô, yalenḡhaviḡ môlô noyala katô nena malaiḡ takatu ba hapôm ya intu hadum ba Wapômbêḡ anêḡ Abô Mavi habitak bêḡ hêk avômalô loḡ êntêk malêvôḡ.

¹³ *Aêḡ ba ḡê vovak takatu ba eyabiḡ anyô bêḡ môḡ anêḡ unyak lôk avômalô takatu ba êmô loḡ êntêk intu eyala nena etak ya halôk koladôḡ ek malê nena yahasopa Kilisi.

¹⁴ Ma Anyô Bêḡ anêḡ avômalô êvhaviḡ bêḡ anôḡ imiḡ lôklokwaḡ ek enaḡ Wapômbêḡ anêḡ abô ma miḡ êkô ami.

¹⁵ Avômalô doho lenḡḡḡḡḡ hathak ya ba enaḡ Kilisi anêḡ abô ek nebam thêlôda ek nembak i vose ni lodôḡlodôḡ. Ma doḡtom avômalô vi enaḡ Kilisi anêḡ abô lôk lenḡḡmavi haviḡ ya.

¹⁶ Thêlô eyala nena Wapômbêḡ hatak ya ek yanêm anêḡ Abô Mavi bulubiḡ ba intu yahamô koladôḡ. Aêḡ ba thêlô evatho yenaḡ ku loḡ hathak lenḡḡhaviḡ ya.

¹⁷ Ma avômalô ôdôḡ yaḡ enaḡ Yisu anêḡ abô ma doḡtom ivuḡ iniḡ auk nembak avômalô vose ni lodôḡlodôḡ hêk kapôlôḡḡḡ. Yahamô koladôḡ ba intu thêlô eson nena tem nêḡnêm malaiḡ bêḡ êḡḡḡḡ ya.

¹⁸ Hatôm. Avômalô ivuḡ iniḡ auk ba enaḡ abô hathak Kilisi mena enaḡ abô avanôḡ, êḡ ma nôm oyaḡ. Ku bêḡ hamôḡ ma enaḡ abô hathak Kilisi. Ba intu yalenḡmavi anôḡ. Avanôḡ! Yalenḡmavi!

¹⁹ *Yahayala nena môlô oteḡ mek ek ya ma Yisu Kilisi anêḡ Lovak Mathenḡ tem nêm ya sa, aêḡ ba

---

* **1:13:** Ap 28:30   * **1:19:** 2Ko 1:11

tem injik ya thô lôk yanja bulubiņ.

²⁰ Yahamô lôkmala mena yahama ma ya vovaņ ba yahêvhaviņ nena tem yamiņ êtôm anyô nê ek avômalô nêgê ya lôk nêmbô Kilisi êtôm sêbôk atu ba yahadam aleba lêk.

²¹ *Yahamô lôkmala, êņ ma yahamô haviņ Yisu. Ma yahama, êņ ma tem yamô mavi aêņ iyom.

²² Yahamô lôkmala, êņ ma tem yandav ku êņ anêņ anôņ la. Ba intu yasopa loņôndê yaņ sê? Injo.

²³ *Aêņ ba auk ju êņ havôv ya. Yahamô haviņ Kilisi, êņ ma mavi anôņ hamôņ ek nômkama sapêņ ba intu yahapôviņ ek yana.

²⁴ Ma doņtom yahamô lôkmala, êņ ma mavi anôņ ek môlô.

²⁵ Aêņ ba yahayala katô nena tem yamô imbiņ môlô ma miņ yana ami ek môlô nundumbak ba lemimmavi esak unim ôêvhaviņ

²⁶ ek môlô nômbôam esak Yisu Kilisi ek malê nena yahamô haviņ môlô hathak loņbô.

²⁷ *Yenaņ auk bêņ doņtom iyom nena môlô nômbô batôņ oyaņ êtôm nê esopa Yisu Kilisi anêņ Abô Mavi. Aêņ ba yahathôk mena yahamô daim ek môlô ma tem yandaņô nena môlô umiņ lôklokwaņ hathak kapôlômim doņtom lôk uik vovak hathak dahôlômim doņtom iyom ek nobatho Wapômbêņ anêņ Abô Mavi loņ ek avômalô nênmimbiņ

²⁸ lôk miņ oka hathak nê takatu ba êpôlik ek môlô ami. Êņ ma hik thô nena Wapômbêņ tem nênm môlô bulubiņ ma imbuliņ nê takêņ.

²⁹ *Wapômbêņ hêv anêņ wapôm hadêņ môlô ba

---

* **1:21:** Gal 2:20   * **1:23:** 2Ko 5:8   * **1:27:** Ep 4:1; 1Te 2:12

* **1:29:** Ap 16:19-40

ôêvhaviņ. Ma hêv wapôm noja vovaņ esak Kilisi aêņ iyom. Ba intu malaiņ takêņ lêk hapôm mômô.

³⁰ Ma yada yahik vovak hathak malaiņ aêņ iyom hatôm atu ba mômô ôyê lo olaņô.

2

Avômalô êvhaviņ netauviņ i

¹ Aêņ ba nodanô. Kilisi havatho mômônim kapôlômim loņ lôk lahaviņ mômô ba hêv thêvô hadêņ mômô. Ma mômô ômô haviņ Lovak Mathen ma Wapômbêņ hêv kapô lôk lahiki hathak mômô.

² Ba intu mômô sapêņ noja auk donțom iyom lôk lemimimbiņ am ma nômô kapôlômim donțom ek nundum ku donțom iyom ek yalenmavi êmbôlô yakapôlôņ siņ.

³ *Ma mômô tomtom notauviņ am ba ôņgô anyô vi nena bêņ ek mômô. Ma miņ nundum palon ba nobam amda ami.

⁴ *Ma miņ lemimimbi mômôda iyom ami. Mi. Lemimimbiņ avômalô vi imbiņ.

Yisu Kilisi hatauviņ i ma Wapômbêņ hêv yani liņ

⁵ Ma mômô nobalon auk donțom atu ba Yisu Kilisi havalon aêntêk.

⁶⁻⁷ *Yanida ma Wapômbêņ ma donțom yani hatauviņ i aleba yaôna lôk ba hatôm ôpatu ba hamô alaņ vibin ma habitak hatôm anyô pik.

Ma miņ lahabi lôklokwaņ ek embalon anêņ loņ atu ba êtôm Wapômbêņ ami.

---

* **2:3:** Gal 5:26   * **2:4:** 1Ko 10:24   * **2:6-7:** Jon 1:1-2,14; 17:5; 2Ko 8:9

- 8 *Avômalô êyê yani hatôm anyô anôḡ,
 ma hatauviḡ i
 ba hasopa Wapômbêḡ anêḡ abô aleba hama
 hathak a hatôm anyô kambom anôḡ.
- 9 *Ba intu Wapômbêḡ hadô yani hamô vuliḡ anôḡ
 ek nômkama sapêḡ
 lôk hêv athêḡ te atu ba hamôḡ ek athêḡ lôkthô
 hadêḡ yani
- 10 *ek avômalô takatu ba êmô leḡ lo pik ma pik
 kapô lôkthô
 tem nedanô anêḡ athêḡ ma nedek veḡḡḡdôḡ
 lêlô êndêḡ yani.
- 11 *Ma thêlô sapêḡ tem nenanḡ ende veḡḡḡbôlêk
 nena, “Yisu Kilisi ma Anyô Bêḡ”
 ba lôkmaḡḡḡ ni êndêḡ Kamik Wapômbêḡ.

Namô êtôm pik anêḡ deda

12-13 Aêḡ ba yenanḡ aiyanḡ lôkma anôḡ thêlô, môle
 nôkô ba nodowaliḡ ba nundum ku ek môleḡnim
 bulubiḡ ni êyô anêḡ daḡ. Wapômbêḡ da hik môle
 kapôleḡmim liḡ ba hêv lôklokwaḡ hadêḡ môle ek
 nundum ku takatu ba yani lahaviḡ. Sêbôk ba
 yahamô haviḡ môle ma môle osopa yenanḡ abô.
 Ma lêk yahatak môle ma nosopa yenanḡ abô takêḡ
 dedaḡḡ mavi aêḡ iyom.

14 Ma nôḡ takatu ba môle udum ma miḡ
 kapôleḡmim diḡḡḡḡ lôk nôkôkam esak ami

15 *ek numbitak mabuḡ lôk anyôla miḡ hatôm
 enaḡ môle bêḡ ami. Ma tem môle nôḡmô êtôm
 Wapômbêḡ anêḡ nali mavi êmô avômalô lokbaḡ

---

* 2:8: Hib 5:8; 12:2 * 2:9: Ap 2:33; Ep 1:20-21; Hib 1:3-4 * 2:10:
 Lom 14:11 * 2:11: Lom 10:9 * 2:15: Dan 12:3

takatu ba idum kambom lomaloma malêvônêj êtôm vulinêj hêv deda hadêj lenêj.

16 *Ma môlô nobalonêj abô lôkmala lonêj ek waklavônêj Kilisi hale halêm hathak lonêjô ma tem yambôya esak môlô ek injik thô nena lêk yenanêj ku hik anônêj ma minêj yahalanêjinêj oyanêj ami.

17 Môlô ma avômalô ôêvhavinêj ba ôêv môlôda hatôm da hadêj Wapômbênêj. Betha ik ya vônô ma tem yambitak êtôm wainêj atu ba engasô halôk da. Êj ma tem yambôya ba yalenêjmavi imbinêj môlô sapênêj.

18 *Ma môlô aênêj iyom tem nôbôam ba lemim-mavi imbinêj ya.

Timoti lo Epaploditus

19 Anyô Bêj Yisu anênêj lahavinêj, êj ma tem yanêm Timoti ba êsôk ek môlô kethênêj. Ma halehalêm ma tem enanêj êndênêj ya esak môlô ek nêm thêvô êndênêj ya.

20 Anyô late minêj hamô havinêj ya ba anênêj auk hatôm Timoti ami ma Timoti iyom. Yani lahiki hathak môlô ba hadum ku lomaloma ek eyabinêj môlô mavi anônêj.

21 *Ma donêtom avômalô vi ethak lenêjinêj hiki hathak inêj lenêjinêj havinêj ma minêj lenêj habi hathak Yisu Kilisi anênêj lahavinêj ami.

22 Ma môlôda oyala nena Timoti bôk hik yanida thô ba hêv ya sa hathak ku hananêj Abô Mavi bênêj hatôm amena hathak hêv lambô sa.

---

* 2:16: Plp 1:10; 1Te 2:19   * 2:18: Plp 3:1; 4:4   * 2:21: 2Ti 4:10

²³ Aêḡ ba yahêv yamalenḡ ek yanḡê nena malê intu tem êpôm ya vêm ka yanêm yani ba êsôk kethenḡ ek êḡjê mômô.

²⁴ Ma donḡtom yahêvhavinḡ nena yada tem yasôk kethenḡ ek yanḡê mômô imbinḡ.

²⁵⁻²⁶ *Mômô bôk ôêv Eaploditus halêm hadêḡ ya ek nêm ya sa. Yani hatôm yenaḡ aiyaḡ atu ba yai adum ku vovak havinḡ i. Ma donḡtom yani lamalainḡ lôk lahiki hathak mômô ek malê nena mômô bôk olaḡô abô hathak yani hapôm lijinḡ. Ba intu tem yanêm ôpêḡ imbinḡ ba êsôk ek mômô.

²⁷ Avanônḡ, yani bôk hapôm lijinḡ ba hadum ek ema, ma donḡtom Wapômbêḡ hêv la ek yani. Ma miḡ hêv la ek yani iyom ami. Mi. Hêv la ek ya havinḡ ek malê nena hadô malainḡ bêḡ anônḡ êpôm ya.

²⁸ Aêḡ ba yahapôvinḡ ek yanêm yani ba êsôk ek mômô ôḡḡo yani esak loḡbô ek lemimmavi ma tem yakapôlônḡ êndôk binḡ.

²⁹⁻³⁰ Ba intu noja yani thô esak Anyô Bêḡ anêḡ athêḡ lôk lemimmavi anônḡ. Yani habobo ema esak Kilisi anêḡ ku ma miḡ havalonḡ anêḡ lôkmala loḡ ami ek hêv ya sa ek malê nena mômô ômô loḡ buyaḡ ba miḡ hatôm ami. Aêḡ ba nônêm athêḡ bêḡ êndêḡ ḡê takatu ba êtôm yani.

3

Yisu ma thêthônḡ anêḡ ôdônḡ

¹ Aiyaḡ thêlô, yenaḡ abô lêk habobo êyô anêḡ daḡ. Ma alalô ma Anyô Bêḡ anêḡ avômalô ba intu yahananḡ nena lemimmavi. Yahato abô takêḡ

---

* 2:25-26: Plp 4:18

hadêḡ mólô hathak loḡbô ma miḡ yakapólôḡ ha-
giap ami ek yanêm mólô sa.

² Mólô noyabiḡ am ek ḡê takatu ba idum
kambom hatôm avuḡ yatap ba enḡothe anyô
leḡviḡkupik mayaliv ek nimbitak êtôm Wapômbêḡ
anêḡ nali.

³* Alalô ma ḡê takatu ba Wapômbêḡ anêḡ Lovak
Mathen ḡêv lôklokwaḡ ek nanêm yeḡ. Alalô ma
ḡê takatu ba abôi hathak Yisu Kilisi iyom ma miḡ
aêvhaviḡ leḡviḡkupik iniḡ nômkama ami. Ba intu
alalô ma hatôm ḡê takatu ba bôk aḡothe kupik
anôḡ.

⁴* Odaḡô, yahamôḡ ek ḡê takatu ba êbôi hathak
nômkama leḡviḡkupik. Ba intu nômkama leḡviḡkupik
hatôm nêm alalô sa, êḡ ma tem yada yamô mavi
anôḡ.

⁵* Wak bahenvi ba lahavulô ma enḡothe yenaḡ
kupik. Ya ma anyô Islael ba yahabitak anêḡ Ben-
jamin anêḡ lukmuk. Yahanaḡ abô Hiblu palapa
hatôm wakatik lo wakamik. Ya ma Palisi te ba
yahasopa Palisi iniḡ abô majaḡ mavi anôḡ.

⁶* Ma ya vovaḡ ek yasopa Wapômbêḡ aleba ya-
habuliḡ yanida anêḡ avômalo êvhaviḡ bêḡ anôḡ.
Ma ya anyô thêthôḡ anôḡ ba miḡ yahabuliḡ bal-
abuḡ la ami.

⁷* Ma doḡtom yahayê nôm mavi takêḡ nena nôm
oyaḡ ek yahasopa Kilisi.

⁸ Avanôḡ! Yahayê nômkama mavimavi takatu
ba hamô pik nena nôm oyaḡ haviḡ. Nôm mavi
anêḡ dôêḡ ma yambitak yenaḡ Anyô Bêḡ Yisu

---

* **3:3:** Lom 2:29 * **3:4:** 2Ko 11:21 * **3:5:** Luk 1:59; Ap 23:6; 2Ko
11:22 * **3:6:** Ap 8:3 * **3:7:** Mat 13:44-46

Kilisi anêṅ anyô. Ba intu yahavôliṅ yadômiṅ hadêṅ nôm kama pik mavi takêṅ ba yahayê hatôm sinjusik ek yanja Yisu Kilisi

⁹ *ba yamô imbiṅ yani. Yahêvhaviṅ Kilisi iyom ba intu Wapômbêṅ hadum ba yahabitak anyô thêthôn. Ma miṅ yada yenaṅ ku yahasopa balabuṅ ba yahabitak anyô thêthôn ami.

¹⁰ *Yalenṅhaviṅ yayala Kilisi avanôn lôk Wapômbêṅ anêṅ lôklokwaṅ atu ba hadum ba Yisu haviyô hathak loṅbô. Ma yalenṅhaviṅ yanja anêṅ malaiṅ lomaloma ek yama imbiṅ yani

¹¹ ek yapôm loṅôndê atu ba tem yambiyô esak loṅbô ênjêk ṅama.

Nadaṅviṅ lôklokwaṅ

¹² *Miṅ noson nena lêk yahayala Kilisi katô anôn ba yenaṅ ku lêk hayô anêṅ daṅ ami. Mi. Kilisi bôk havalon ya loṅ ba yahalaṅviṅ ek yambalon nôm takatu ba Kilisi havalon loṅ ek nêṅ êndêṅ ya.

¹³ Aiyaṅ thêlô, miṅ yahavalon nôm êṅ ami denaṅ. Aêṅ ba yahapôviṅ ba yahathôn nôm kama bô paliṅ ma yahato yabahaṅ ek yanja nôm kama takatu ba hamô unṅlôv.

¹⁴ *Yahalaṅviṅ lôklokwaṅ ek yayô unṅlôv ek yanja vuli atu ba Wapômbêṅ tem endam ya ek yamô imbiṅ yani êmô malak leṅ wak nôm bêṅ intu sapêṅ ek malê nena yahêvhaviṅ Yisu Kilisi.

¹⁵ *Aêṅ ba alalô vi ma ṅê talaṅ ba nabalon auk êṅ loṅ. Ma donṅtom môlô doho owa auk yaṅda, êṅ ma tem Wapômbêṅ injik auk thêthôn thô êndêṅ môlô.

* **3:9:** Lom 3:21-22   * **3:10:** Lom 6:3-5; 8:17   * **3:12:** 1Ti 6:12,19

* **3:14:** 1Ko 9:24   * **3:15:** 1Ko 2:6

16 Aêḡ ba alalô nasopa auk takatu ba bôk avalon yôv. Êḡ ma nômbêḡ.

17 *Aiyaḡ thêlô, môlô kapôlômim doḡtom ba nosopa yaveḡgwam. Ma avômalô vi atu ba esopa yêlô veḡḡgwam, nutitiḡ ḡê takêḡ iniḡ bôk lo loḡ ba nosopa.

18 Bôk yahananḡ lôbôlôḡ ma lêk yahananḡ hathak loḡbô lôk yamaleḡ thôk nena avômalô bêḡ anôḡ lêk ik vovak hathak Kilisi anêḡ a.

19 *Thêlôniḡ Anyô Bêḡ ma thethaḡak. Thêlô ethak idum kambom lomaloma takatu ba hêv mama, ma doḡtom êbôi hathak. Ma thêlô ethak leḡḡhabi nôḡ pik iyom. Ku takêḡ anêḡ anôḡ tem imbuliḡ i.

20 *Ma doḡtom alalôaniḡ malak ôdôḡ ma hamô malak leḡ ba intu alalô ayabiḡ ek Anyô Bêḡ Yisu Kilisi endelêm ek nêḡ alalô bulubiḡ.

21 *Ôpêḡ tem enja anêḡ lôklokwaḡ ek injik alalôaniḡ kupik pulusikna liliḡ ba nambitak êtôm yanida anêḡ kupik lôkmaḡḡḡ. Hathak lôklokwaḡ êḡ ma yani tem êndô nôḡkama sapêḡ êḡḡ yani vibiḡ.

4

1 *Aêḡ ba yenanḡ aiyaḡ lôkma anôḡ, nosopa yenanḡ abô takêḡ ba numiḡ lôklokwaḡ esak Anyô Bêḡ anêḡ athêḡ. Môlô ma hatôm yenanḡ kulunḡ kêkêlô atu ba yahawa hatôm ku anêḡ vuli. Ba yahêk lêlê ek yaḡḡê môlô yenanḡ avômalô takatu ba yalenḡmavi hathak.

Pol hik loḡôndê auk mavi thô

---

* 3:17: 1Ko 4:16   * 3:19: Lom 16:18   * 3:20: Ep 2:6,19   * 3:21: 1Ko 15:28,42-53   * 4:1: 1Te 2:19-20

² Yuodia lo Sintike, mamu ma avi ôêvhaveiñ Anyô Bêñ. Ba intu yahanañ hik mamu liñ nena notak auk ôkôkam ma nobalon kapôlômim donjom iyom.

³ *Aêñ ba yenañ aiañ atu ba humiñ lôklokwan hathak ku êntêk êñ haveiñ ya, yahanañ hadêñ o nena nêma avi ju êntêk êñ sa. Thai ethak idum ku lôklokwan haveiñ ya ek enañ Abô Mavi haveiñ Klemen lôk yenañ ñê ku vi atu ba yêlô adum ku haveiñ i. Nê takêñ iniñ athêñ hêk kapyâ lôkmala.

⁴ Môlô ma Anyô Bêñ anêñ avômalô ba lemimmavi wak nômbêñ intu sapêñ. Aêñ ba yanañ esak lonjô nena lemimmavi.

⁵ *Yalenhaveiñ avômalô lôkthô nêgê môlô nena avômalô ômô malinyaô. Anyô Bêñ anêñ endelêm lêk habobo.

⁶ *Ma wak nômbêñ intu noten mek ba nonañ lemimmavi êndêñ Wapômbêñ lôk nonañ injik yani liñ esak môlônim lemimhaveiñ. Ma miñ kapôlômim daluk ami.

⁷ *Môlô ma avômalô ôêvhaveiñ Yisu Kilisi ba intu Wapômbêñ anêñ labali atu ba hayô siñ ba halelope tem eyabiñ môlônim auk lôk kapôlômim.

⁸ Aiañ thêlô, yenañ abô lêk habobo anêñ dan. Aêñ ba nobalon kobom takêntêk êñ lonj. Kobom avanôñ lôk nômô batôñ oyañ ma nômô thêthônj lôk nômô mabuñ lôk bôk lo lonj nundum avômalô kapôlônijn mavi esak lôk malemimk-ilik esak nosopa auk mavi. Kobom takêntêk intu hadum ba avômalô sapêñ êyê nena mavi ba leñijnmavi anôñ.

---

* **4:3:** Luk 10:20 * **4:5:** Hib 10:25; Jem 5:8-9 * **4:6:** Mat 6:25-34;

Kol 4:2 * **4:7:** Ais 26:3; Jon 14:27; Kol 3:15

9 *Nôm takatu ba yahik thô lôk yahanan̄ ba mólô olan̄ô lôk ôyê yahadum intu nosopa. Ma Wapômbên̄ anyô yôhók anên̄ ôdôn̄ da tem êmô imbin̄ mólô.

Pol hêv lamavi hadên̄ avômalô Pilipai

10 Yalen̄mavi anôn̄ hathak Anyô Bên̄. Lêk ma mólôda uik unim auk lin̄ ba ôêv ya sa. Yahayala nena sêbók ma mólô lemimhabi ya, ma don̄tom lon̄ondê atu ba nônêm ya sa ma mi.

11 Malêla takatu ba hapôm ya, ên̄ ma yalen̄mavi iyom. Auk ên̄ intu yahayala ba min̄ noson̄ nena ya nômkama mi ba intu yahanan̄ abô êntêk ami.

12 Ya anyô lôkman̄gin̄ mena ya anyô thavuthin̄, yalen̄viyak mena yahama kisi, ya anyô nômkama bên̄ mena ya anyô nômkama mi, auk takên̄ bók hapôm ya lôbôlôn̄ ba yahayala katô anôn̄ ba intu min̄ nômbên̄ ami.

13 *Kilisi anên̄ lôklokwan̄ iyom intu havalon̄ ya lon̄ ba hêv malain̄ takêntêk vê hêk ya.

14 Ma don̄tom malain̄ takatu ba hapôm ya ma mólô lêk udum kobom mavi ba lemimhikam hathak ya ba ôêv ya sa.

15 *Yalen̄habi môn̄ anôn̄ sêbók atu ba yahanan̄ Abô Mavi bên̄ hadên̄ mólô avômalô Pilipai. Vêm ma yahatak mólônim plovins Masedonia ba yaha ma mólô Pilipai iyom ôêv da ek hêv ya sa ma nê êvhavin̄ ôdôn̄ yan̄ min̄ idum aên̄ ami. Mólôda intu oyala ku ên̄.

16 Ma yahamô Tesalonaika ma mólô ôêv ya sa vêm ma mólô ôêv ya sa hathak lon̄bô.

---

* 4:9: Lom 16:20   * 4:13: 2Ko 12:10   * 4:15: 2Ko 11:9

17 Ma donjom miņ yamalenkilik hathak mōlōnim da lomaloma ami. Mi. Yamalenkilik hathak ku atu ba halumbak ba hadum Wapōmbêņ lamavi anōņ hadêņ mōlō.

18 Mōlōnim da takatu ba Eaploditus hêv hadêņ ya ma lêk hayô abôlêk siņ ba halelope ba intu miņ lemimmalaiņ ami. Da takêņ ma hatôm da ôv mavi ba Wapōmbêņ hawa lôk lamavi.

19 Ma yenaņ Wapōmbêņ tem eyabiņ mōlō esak anêņ lôkmaņgiņ atu ba hamô Yisu Kilisi kapô.

20 Aêņ ba nanêm alalōaniņ Kamik Wapōmbêņ anêņ athêņ lôkmaņgiņ esak leņ êtôm wak nômbêņ intu sapêņ. Avanôņ.

Pol hanaņ wاكلêvôņ hadêņ avômalô Pilipai

21 Nônêm yalenmavi êndêņ avômalô mathen lôkthô esak Yisu Kilisi anêņ athêņ. Ma nê êvhaviņ takatu ba êmô haviņ ya êv iniņ leņiņmavi hadêņ mōlô haviņ.

22 Avômalô mathen lôkthô êv iniņ leņiņmavi hadêņ mōlô. Ma nê takatu ba idum ku hamô Sisa anêņ unyak êpôviņ ek nênem leņiņmavi êndêņ mōlô imbiņ.

23 Anyô Bêņ Yisu Kilisi anêņ wapôm eyabiņ mōlô dahôlômim.

Wapômbêŋ Anêŋ Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a